

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

4.7.2007

B6-0271/2007

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatavate küsimuste B6-0130/2007 ja B6-0131/2007 alusel

vastavalt kodukorra artikli 108 lõikele 5

Esitaja(d): Georgios Papastamkos

fraktsiooni PPE-DE nimel

TRIPS-leping ja ravimite kättesaadavus

Euroopa Parlamendi resolutsioon TRIPS-lepingu ja ravimite kättesaadavuse kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus, millega kiidetakse Euroopa Ühenduse nimel heaks 6. detsembril 2005. aastal Genfis allakirjutatud protokoll, millega muudetakse intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingut (TRIPS-lepingut) (KOM(2006)175);¹
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. mai 2006. aasta määrust nr 816/2006, milles käsitletakse rahvatervise probleemidega riikidesse eksportimiseks toodetavate farmaatsiatoodete patentide sundlitsentsimist;²
  - võttes arvesse 1994. aasta aprillis vastu võetud intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingut (edaspidi „TRIPS-leping”);
  - võttes arvesse 14. novembril 2001. aastal Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ministrite konverentsil vastu võetud Doha deklaratsiooni TRIPS-lepingu ja tervisekaitse kohta (edaspidi „Doha deklaratsioon”)³;
  - võttes arvesse 30. augustil 2003. aastal WTO peanõukogu poolt vastavalt Doha deklaratsiooni punktile 6 vastu võetud otsust (edaspidi „WTO otsus”) TRIPS-lepingu ja tervisekaitse kohta;
  - võttes arvesse 6. detsembril 2005. aastal Genfis allakirjutatud protokoll, millega muudetakse intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingut (TRIPS-lepingut) (edaspidi „protokoll”);
  - võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 5,
- A. arvestades, et Doha deklaratsioonis taaskinnitati TRIPS-lepingus sisalduvaid soodustusi ja laiendati neid õigusliku mehhanismi loomise teel, mis võimaldab riikidel, kellel puudub suutlikkus kulukalt patenteeritud ravimite geneeriliste asendajate tootmiseks riigisisel tasandil väljastatud sundlitsentside alusel, importida ravimeid riikidest, kes on suutelised ja valmis neid aitama, ilma asjaomaste patendiomanike sekkumiseta;
- B. arvestades, et see lahendus, mis algselt sisaldus WTO otsuse nime kandvas loobumises, muudetakse püsivaks TRIPS-lepingu protokoll, mille heakskiitmist Euroopa Parlament praegu arutab;
- C. arvestades, et TRIPS-lepingu artiklis 30 lubatakse liikmetel „teha piiratud erandeid patendiga antavate ainuõiguste puhul, tingimusel et sellised erandid ei ole patendi

---

¹ ELTs seni avaldamata.

² ELT L 157, 9.6.2007, lk 1.

³ WT/MIN(01)/DEC/W/2, 14. november 2001.

tavakasutamisega ülemäärases vastuolus ega kahjusta liigselt patendiomaniku seaduslikke huve, võttes arvesse kolmandate isikute seaduslikke huve”; arvestades, et kuna abistav riik ekspordiks vajalikud ravimid importivasse riiki, ei tohiks tekkida olulist majanduslikku mõju eksportiva riigi kohalikul turul;

- D. arvestades, et seni ei ole ükski riik teatanud TRIPSi nõukogule ametlikult kavatsusest kasutada WTO otsusega loodud mehhanismi odavamate ravimite importimiseks;
- E. arvestades, et protokoll esitati kõikidele WTO liikmetele ja liikmed saavad selle heaks kiita kuni 1. detsembrini 2007 või ministrite konverentsil määratud hilisema kuupäevani; arvestades, et protokoll jõustub, kui selle on heaks kiitnud kaks kolmandikku WTO liikmetest;
- F. arvestades, et kui EL oma 27 liikmesriigiga kiidaks TRIPS-lepingu muudatuse heaks, tõuseks muudatuse heaks kiitnud WTO liikmete arv 34-ni ja tõenäoliselt järgiks rohkem riike nende eeskju;
- G. arvestades, et Euroopa Liit peaks selgesõnaliselt toetama TRIPS-lepingus sisalduvate ja Doha deklaratsioonis tunnustatud soodustuste täielikku rakendamist arengumaades, et „soodustada kõigi juurdepääsu ravimitele”,
  - 1. rõhutab, et vastuvõetava hinnaga farmaatsiatoodete kättesaadavus vaestes arengumaades ja vähimarenenud maades kaitseks rahvatervist, edendaks ravimite kõigile kättesaadavust ja aitaks vähendada vaesust;
  - 2. usub, et ELi poliitika eesmärk peaks olema suurendada maksimumini farmaatsiatoodete vastuvõetava hinnaga kättesaadavust arengumaades;
  - 3. tunnistab tõsiasi, et TRIPS-lepingu protokoll kujutab endast ainsat võimalikku õiguslikku lahendust, mida saab WTO tasandil saavutada, ning uued läbirääkimised võivad isegi lõppeda halvemate tulemustega, eriti mis puudutab haiguste ja abikõlblike riikide arvu; rõhutab siiski, et WTO otsusega ja TRIPS-lepingu protokolliga loodud mehhanism on ainult osa rahvatervise probleemi lahendusest ning teised tervishoiu ja infrastruktuuri parandamise meetmed on samuti hädavajalikud;
  - 4. kutsub nõukogu üles tunnistama, et Euroopa Liit peab võtma viivitamata lisameetmeid, et ergutada tehnosiiret, teadusuuringuid, suutlikkuse suurendamist, piirkondlikke varustussüsteeme ning abistada registreerimisel eesmärgiga hõlbustada ja suurendada farmaatsiatoodete tootmist arengumaades endis;
  - 5. palub komisjonil rahastada vaesusega kaasnevate, troopiliste ja tähelepanuta jäetud haigustega seotud uurimis- ja arendustegevust mitmel erineval moel, sealhulgas avaliku ja erasektori partnerluse kaudu ning muude võimalike rahastamisviiside abil, ning toetada uurimisinstituute, kes on valmis tegema koostööd nimetatud jõupingutustele pühendatud rahvatervisealaste algatustega;
  - 6. palub nõukogul toetada vaeseid arengumaid, kes kasutavad TRIPS-lepingus sisalduvaid ja Doha deklaratsioonis tunnustatud soodustusi, et nad suudaksid muretseda oma riigi rahvatervise programme raames kõige tähtsamad ravimid vastuvõetava hinnaga;

7. ergutab vaeseid arengumaid kasutama kõiki neile TRIPS-lepingu raames kättesaadavaid vahendeid, näiteks sundlitsentse ja artiklis 30 ette nähtud mehhanismi;
8. kutsub nõukogu üles kohustuma võtma koos Euroopa Parlamendiga vastu ühise poliitilise avalduse, millega jäetakse ELi liikmesriikidele vabadus kasutada TRIPS-lepinguga ette nähtud erandeid oma riigi patendiseaduste raames, et lubada ravimite tootmist ja eksporti importivate liikmete rahvatervisealaste vajaduste rahuldamiseks;
9. kutsub nõukogu üles järgima Doha deklaratsiooni rahvatervise kohta ja piirama vastavalt komisjonile antud mandaati ning seega takistama tal pidamast läbirääkimisi farmaatsiaga seotud TRIPS-pluss sätete üle, mis mõjutavad rahvatervist ja ravimite kättesaadavust, AKV riikidega majanduskoostöölepingute ning arengumaadega teiste tulevaste kahepoolsete ja piirkondlike kokkulepete üle peetavate läbirääkimiste raames;
10. kutsub komisjoni üles toetama artikli 31 punkti b kohaseid ühiseid hankestrateegiaid ning muid strateegiaid, mida riigid või riikide rühmad saaksid kasutada vastuvõetava hinnaga geneeriliste ravimite tootmisel suurema ostujõu ja mastaabisäästu tagamiseks ning konkreetses piirkonnas kohalikesse tootmisrajatistesse tehtavate otseinvesteeringute ergutamiseks;
11. toetab Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) rahvatervise, innovatsiooni ja intellektuaalomandi valitsustevahelise töörühma tööd ning palub komisjonil anda töörühma tehtud tööst Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru;
12. ergutab farmaatsiaettevõtteid otsima hinnakujunduse alternatiive, mis hõlmavad suuri mahte ja väikest kasumimarginaali ning võiksid parandada ravimite kättesaadavust ilma vajaduseta kasutada sundlitsentse;
13. kutsub vähimarenenud maid ja teisi vaeseid riike võtma vajalikke meetmeid, et hoida ära sundlitsentsidega hõlmatud ravimite riigist välja viimine ning tagada ravimite jõudmine abivajava kohaliku elanikkonnani;
14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ELi liikmesriikide ja AKV riikide valitsustele, WTO-le ning ÜRO HIV/AIDSi-alase ühisprogrammi (UNAIDS), ÜRO Arenguprogrammi (UNDP) ja ÜRO Rahvastikufondi (UNFPA) juhtidele.